

znanosti, koje proučavaju materijalni svijet (prirodu). Sjetilno opažanje, kojim se služi prirodonaučenjak, ipak je sasvim drukčije od psihološkog samoopažanja, koje je prvi preduvjet filozofiranja. Napokon, racionalna (metempirička) se psihologija ne može odijeliti od empiričke, s kojom je logički sasvim povezana; pa zato i empirička (kao i metafizička) psihologija spada u filozofiju.

Z.

J. Geysler, *Auf dem Kampffelde der Logik* (Herder 1926).

O Geysleru je teško išta općeno izreći bez superlativne pohvale. Samo iskreni istraživač na mučnome putu istine kadar je osjetiti zahvalu prema ovome od dobrih ponajboljem filozofu. Osjetio sam neobičnu bol, kad mi je pok. P. Geysler pisao, da ne vidi potrebnom nazočnost Geyslerovu na tomističkom kongresu. A ipak je on prvoborac u naše filozofije! Nu ne kanim iznositi studiju o Geysleru; samo ću oglasiti najnovije mu djelo.

Znanost mišljenja i spoznaje do mena je G. kritičkog duha. Opetovano istražuje narav pojma i suda, njihov odnos sa zbiljskim bitkom, odnos općenoga sa pojedinačnim, pitanja o realnom i idealnom bitku, o istini i sigurnosti, o putevima do njih i o očevidnosti. Naročito je fundirana kritika modernih oštroumnih noetičara Br. Baucha (Rickettova učenika) i Nic. Hartmanna.

I ovo djelo znači snažni nastavak u stvaranju noetike. A nitko noetički objektivizam i realizam snažnije ne zastupa od Geyslera.

Z.

1. Athanasius Wintersig O. S. B.: *Liturgie und Frauenseele*, Ecclesia

Orans XVII. Freiburg. Herder 1925. 145.

2. Dr. Albert Schulte: *Die Himnen des Breviers* nebst den Sequenzen des Missale, Theologische Lehrbücher XVII. 5. Paderborn, Schöningh 1925. 355.

3. F. Joseph Braun: *Die liturgischen Paramente* in Gegenwart und Vergangenheit, Zweite verbesserte Auflage, Mit 197 Abbildungen, str. 255. Freiburg, Herder 1924 G. M. 10.30, u platno 12.50.

4. Prof. Jakob Schumacher: *Der kirchliche Gottesdienst*, Liturgie, In Anpassung an die neuen Lehrpläne umgearbeitet und vermehrt von Prof. Dr. Hubert Lindemann, mit 13. Abbildungen, 36—44 Tausend, Freiburg, Herder 1926, kartonirano G. M. 1.50.

I. I dobrog će se poznavaća liturgije duboko dojmiti ova iz liturgije izvadena, proživjela i lijepo prikazana poglavlja o Kristu i Crkvi, o djevici, o ženi, o majci, o Mariji. Doista u liturgiji i liturgijskom životu pruža Crkva i danas još svim vjernicima, pa evo i ženskom svijetu, takvu sliku životnog ideala, koji daleko nadvisuje sve, što su ikad pjesnici rekli o ženi. I to nije samo san ili mašta, nego zbiljski događaj liturgijskog života, ostvaren u dušama Božjih svetica i svake kršćanke koja hoće za njim da teži.

2. Nakon uvoda o psalmima, kanticima i himnima, o njihovoj upotrebi u prvim kršćanskim vremenima i u zapadnoj liturgiji, o metru, ritmu i vrijednosti himana, daje nam pisac tačan prijevod u prozi od 149 himana. Rijetke riječi i teže konstrukcije su napose protumačene. Prikazan je glavni smisao pojedinih himana. Na početku je uvijek istaknut postanak himna. Asketskih apli-